

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO
NR. IX-751 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Pažymėtina, kad šiuo metu šilumos energijai, tiekiamai gyvenamosioms patalpoms šildyti (įskaitant šilumos energiją, perduodamą per karšto vandens tiekimo sistemą), į gyvenamąsias patalpas tiekiamam karštam vandeniui arba šaltam vandeniui, karštam vandeniui paruošti ir šilumos energijai, sunaudotai šiam vandeniui pašildyti, bei buitiniams energijos vartotojams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, tiekiamoms malkoms ir medienos produktams, skirtiems kūrenimui jau yra taikomas lengvatinis 9 procentų PVM tarifas.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2022 m. kovo 17 d. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125² straipsniu ir 125² straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu Nr. XIV-942 buvo nustatyta, kad iš valstybės biudžeto 2022 m. sausio-balandžio mėnesiams kompensuojamas už Pridėtinės vertės mokesčio Įstatymo 19 straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas prekes (*t. y. šilumos energijai, tiekiamai gyvenamosioms patalpoms šildyti (įskaitant šilumos energiją, perduodamą per karšto vandens tiekimo sistemą), į gyvenamąsias patalpas tiekiamam karštam vandeniui arba šaltam vandeniui karštam vandeniui paruošti ir šilumos energijai, sunaudotai šiam vandeniui pašildyti*) apskaičiuotas PVM (9 proc.), taigi šiems centralizuotai šilumą gaunantiems vartotojams buvo taikytas nulinis PVM tarifas.

Tie vartotojai, kurie savo būstus šildo dujomis (įskaitant dujas balionuose) ir už tai moka kas mėnesį, dėl pakilusių kainų patiria ir patirs daug didesnes išlaidas nei anksčiau. Pažymėtina, kad dujoms nėra taikomas lengvatinis PVM tarifas. Be to, Seimas priėmė Energetikos įstatymo (XIV-1094) pataisas, kuriomis buvo nuspręsta nuo 2022 metų liepos valstybės biudžeto lėšomis iš dalies kompensuoti elektros energijos ir gamtinių dujų kainų augimą buitiniams ir nebuitiniams vartotojams, tai yra tiems, kurie gauna reguliuojamą tarifą. Kadangi suskystintų naftos dujų balionuose kaina nereguliuojama, šių dujų vartotojai vėl liko nuskriausti.

Atsižvelgiant į sudarytas skirtingas PVM ir kainų lengvatų sąlygas, siūlytina vartotojams taikyti lengvatinį PVM tarifą tiekiamos gamtinės dujos ir suskystintoms naftos dujoms balionuose bei kituose slėginiuose induose, jų neišskiriant nuo tų gyventojų, kuriems naudojant centralizuotą šildymą jau ir taip yra (ar buvo) taikomas lengvatinis 9 proc. arba 0 PVM tarifas (bei dalies kainų kompensavimas).

Teikiamu įstatymo pakeitimo projektu siekiama vartotojams, kurie savo būstus šildo gamtinėmis dujomis ir suskystintomis naftos dujomis tiekiamomis balionuose bei kituose slėginiuose induose, sumažinti PVM tarifą nuo 21 procento iki 5 procentų ir taip jiems sumažinti finansinę naštą dėl išaugusių sąskaitų už dujas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos Seimo narys Gintautas Kindurys.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu taikomas 21 proc. PVM tarifas dujoms.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo pakeitimo projektu siekiama vartotojams, kurie savo būstus šildo gamtinėmis dujomis ir suskystintomis naftos dujomis balionuose bei kituose slėginiuose induose, sumažinti PVM tarifą nuo 21 procento iki 5 procentų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Prognozuotinas lėšų, gaunamų iš PVM, nežymus sumažėjimas arba tokio pokyčio nebus, kadangi labai pabrangus dujoms 2022 m. surinktas ir didesnis PVM. Dėl siūlomo reguliavimo prognozuojamas mažesnis skaičius prašančiųjų piniginės socialinės paramos gyventojų skaičius, todėl neigiamų pasekmių numatomas reguliavimas neturėtų.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai nenumatoma.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kitų įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte neapibrėžiama naujų sąvokų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projekto įgyvendinimui reikalingas lėšas bus pavesta apskaičiuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai iki šio įstatymo įsigaliojimo.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

- 15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis**
„Pridėtinės vertės mokestis“, „gamtinės dujos“, „suskystintos naftos dujos“.
- 16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**
Nėra.
-